อิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและด้านลูกค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่มุ่งสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำในจังหวัดสมุทรปราการ

The Influence of ISO 14001 Environmental Management Systems on Financial and Customer Performance of Packaging Industry Entrepreneurs toward a Low-Carbon Economy in Samut Prakan Province, Thailand

ลักษมี บุญเอี่ยม
Laksamee Boon-iam
สุภาพร รัตนวิสุทธิ์
Supaporn Rattanavisut
นฤมล ชูชัยวรากิจ
Naruemol Chuchaivarakit
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Accountancy, Bangkok Thonburi University
laksamee.boo@bkkthon.ac.th

Received: 10 March 2026; Revised: 28 March 2026; Accepted: 20 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงิน และด้านลูกค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่มุ่งสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำในจังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจบรรจุภัณฑ์ จำนวน 261 แห่ง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากเจ้าของกิจการ ผู้จัดการโรงงาน และผู้จัดการฝ่ายบัญชี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการมีการดำเนินงานตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ในด้านการวางแผน การดำเนินการ การประเมินสมรรถนะ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 3.98, S.D. = 0.69) นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการเงิน (β = 0.68, $p < .001$) และด้านลูกค้า (β = 0.59, $p < .001$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงาน

ตามมาตรฐานดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากร ลดต้นทุนในการดำเนินงาน และเสริมสร้างความเชื่อมั่นของลูกค้า ส่งผลให้ธุรกิจสามารถสร้างรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยเพิ่มความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้า ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบขนาดอิทธิพลพบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการเงินมากกว่าด้านลูกค้า ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจ และสนับสนุนการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในบริบทของเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ

คำสำคัญ: ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ความสำเร็จของธุรกิจ, อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์

Abstract

This research article aims to study the influence of the ISO 14001 Environmental Management System (EMS) on business success, specifically in the financial and customer dimensions, among packaging industry entrepreneurs transitiong toward a low-carbon economy in Samut Prakan Province. This quantitative study utilized questionnaires as a tool to collect data from 261 packaging businesses. Purposive sampling was employed to select participants, including business owners, factory managers, and accounting managers. Data analysis was conducted using both descriptive and inferential statistics.

The research findings reveal that the implementation of the ISO 14001 Environmental Management System—covering planning, operation, performance evaluation, and continual improvement—was at a high level (Mean = 3.98, S.D. = 0.69). The results of multiple regression analysis indicated that ISO 14001 EMS had a significant positive influence on business success in both financial performance (β = 0.68, $p < .001$) and customer performance (β = 0.59, $p < .001$). These findings suggest that the adoption of ISO 14001 enhances resource management efficiency, reduces operational costs, and strengthens customer confidence, leading to increased revenue, profitability, customer satisfaction, and loyalty. Notably, the influence of ISO 14001 on financial performance was stronger than on customer performance. The study highlights that ISO 14001 serves as a strategic tool for enhancing competitive advantage and supporting sustainable business practices in the context of a low-carbon economy.

Keywords: ISO 14001 Environmental Management System, Business Success, Packaging Industry, Low-carbon economy, Financial performance, Customer performance

บทนำ

ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมได้กลายเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ขององค์กรและนโยบายภาคธุรกิจทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ (low-carbon economy) องค์กรต้องเผชิญกับแรงกดดันจากหลายด้าน เช่น กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น การกำหนดคาร์บอนตลอดห่วงโซ่อุปทาน และพฤติกรรมผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์และบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและพลังงานในปริมาณมาก (Arocena, Orcos & Zouaghi, 2021) หนึ่งในกรอบการจัดการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางสำหรับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมคือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ซึ่งให้แนวทางองค์กรในการวางแผน ดำเนินการ ติดตาม และปรับปรุงประสิทธิผลด้านสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบเชิงลบ และการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมาย การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ การนำระบบ ISO 14001 มาใช้สามารถเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพิ่มส่วนแบ่งการตลาด และส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรในฐานะผู้ประกอบการที่ยั่งยืน ซึ่งทั้งหมดนี้มีศักยภาพที่จะมีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรทั้งด้านการเงินและด้านลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญ (Muktiono, 2022)

ในประเทศไทย อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์เป็นหนึ่งในภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่อุปทานสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะในตลาดที่มีการเติบโตต่อเนื่อง เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าส่งออก ข้อมูลจากการวิเคราะห์แนวโน้มตลาดล่าสุดระบุว่า มูลค่าตลาดบรรจุภัณฑ์พลาสติกยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งในประเทศและในตลาดส่งออก แม้เผชิญกับต้นทุนวัตถุดิบที่ปรับตัวสูงขึ้นและแรงกดดันด้านสิ่งแวดล้อม (SET Trade, 2025) จังหวัดสมุทรปราการ เป็นหนึ่งในเขตอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย โดยมีโรงงานผลิตที่กระจุกตัวในหลายพื้นที่ ซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการด้านบรรจุภัณฑ์จำนวนมาก กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดนี้ทำให้เป็นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาเชิงเปรียบเทียบการนำระบบ ISO 14001 ไปใช้และผลกระทบต่อความสำเร็จของธุรกิจทั้งด้านการเงิน (เช่น รายได้ กำไร อัตราผลตอบแทน) และด้านลูกค้า (เช่น ความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น และความภักดี) โดยยังไม่มีการศึกษาที่มุ่งเน้นประเด็นดังกล่าวในบริบทสมุทรปราการอย่างเฉพาะเจาะจง

แม้ว่างานวิจัยหลายฉบับจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 กับผลการดำเนินงานขององค์กร แต่ผลการศึกษายังไม่ปรากฏความสอดคล้องกันอย่างชัดเจน งานวิจัยบางเรื่องพบว่าองค์กรที่ได้รับการรับรอง ISO 14001 มีแนวโน้มที่จะเพิ่มกำไรและประสิทธิภาพการดำเนินงาน ในขณะที่งานวิจัยบางชิ้นรายงานว่าการรับรองมาตรฐานดังกล่าวไม่ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อผล

ประกอบการทางการเงินเมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Heras-Saizarbitoria, Molina-Azorín & Dick, 2011; Durak Uşar, 2024) ทั้งนี้ หลักฐานเชิงประจักษ์จำนวนมากชี้ว่าผลกระทบของ ISO 14001 ต่อประสิทธิภาพขององค์กรอาจแตกต่างกันไปตามบริบทของอุตสาหกรรม ขนาดขององค์กร และระดับการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของสังคม (Arocena et al., 2021) ในบริบทของประเทศไทย อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ถือเป็นภาคการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่อุปทานของสินค้าอุปโภคบริโภค และมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรและการเกิดของเสียจำนวนมาก การนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 มาใช้จึงอาจมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการนำ ISO 14001 มาใช้กับความสำเร็จของธุรกิจในมิติด้านการเงินและด้านลูกค้าในอุตสาหกรรมดังกล่าวยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการซึ่งเป็นหนึ่งในศูนย์กลางอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศไทย จึงเกิดคำถามสำคัญว่าการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์จะสามารถส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจทั้งด้านการเงินและด้านลูกค้าได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งประเด็นดังกล่าวยังขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนในบริบทของอุตสาหกรรมและพื้นที่ดังกล่าว

ดังนั้น การศึกษา เรื่อง อิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและด้านลูกค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่มุ่งสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำในจังหวัดสมุทรปราการ จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบาย โดยจะช่วยเติมเต็มช่องว่างของงานวิจัยที่ผ่านมา และนำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมต่อองค์กรภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานกำกับดูแลเกี่ยวกับการนำ ISO 14001 มาใช้เพื่อสร้างความสำเร็จของธุรกิจตามกรอบของเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรปราการ

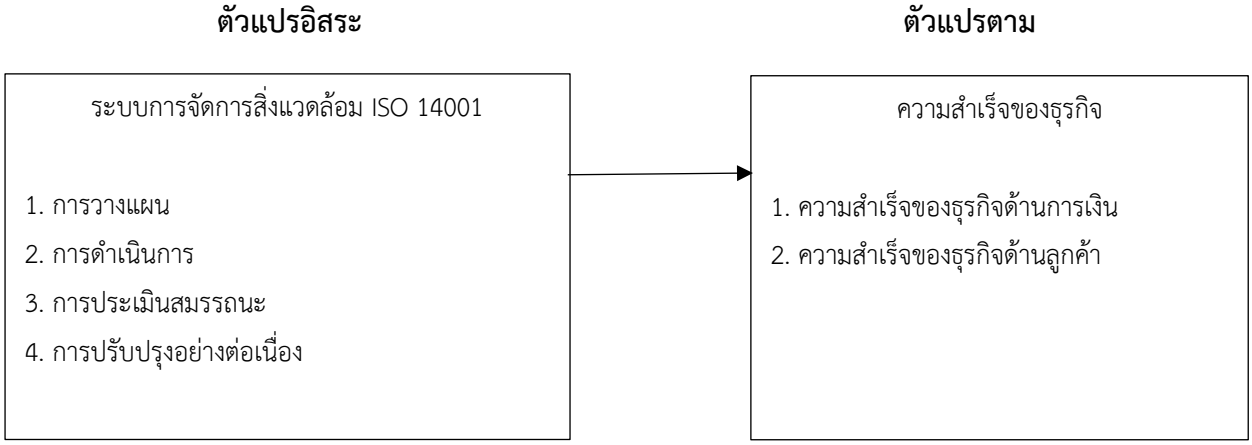
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านลูกค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรดังต่อไปนี้ ตัวแปรในการศึกษางานวิจัยนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ได้แก่ การวางแผน (Planning) การดำเนินการ (Operation) การประเมินสมรรถนะ (Performance Evaluation) และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Improvement)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ความสำเร็จของธุรกิจ ได้แก่ ความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและความสำเร็จของธุรกิจด้านลูกค้า

ตามกรอบแนวคิดงานวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 กับความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและด้านลูกค้า

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจบรรจุภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรปราการที่ยังดำเนินกิจการอยู่ จำนวน 750 แห่ง (อ้างอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2568) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 261 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ เจ้าของกิจการ ผู้จัดการโรงงาน หรือผู้จัดการฝ่ายบัญชี จำนวน 2 คนต่อ 1 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 และความสำเร็จของธุรกิจ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานประกอบการ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ได้แก่ การวางแผน การสนับสนุน การดำเนินการ การประเมินสมรรถนะ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของธุรกิจ ประกอบด้วยความสำเร็จด้านการเงิน และความสำเร็จด้านลูกค้า คำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ตั้งแต่ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึงระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย 1. การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงในเนื้อหา (Validity) โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของยุทธ กัลยวรรณ์ (2545: 56) และเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.70 นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (ยุทธ กัลยวรรณ์, 2545: 56) 2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) แล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรในองค์กรธุรกิจที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2565 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C-Coefficient) ของครอนบาค (ยุทธ กัลยวรรณ์, 2545:57) ค่าสัมประสิทธิแอลฟาของครอบบาคของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัยจากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับธุรกิจบรรจุภัณฑ์ จำนวน 30 แห่ง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 ซึ่งยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในบางส่วนและบางส่วนจะใช้การส่งทางไปรษณีย์ให้กับผู้ประสานงาน ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ โทรศัพท์สอบถามและติดตามด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ 1. สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและด้านลูกค้า เช่น การวิเคราะห์การถดถอย หรือการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ตามความเหมาะสมของข้อมูล

ผลการวิจัย

ศึกษาอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและด้านลูกค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่มุ่งสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำในจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจบรรจุภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรปราการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 65.90 และเป็นเพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 46.74 รองลงมาคือช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 26.05 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 49.43 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อย

ละ 22.61 และระดับปริญญาโท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.34 ตามลำดับ ประสบการณ์ในการทำงานผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปี หรือน้อยกว่า จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 รองลงมาคือประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 29.12 และช่วงประสบการณ์ 6 – 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 21.46 ตามลำดับ

ตารางที่ 1: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการวางแผน

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	**ระดับความคิดเห็น**		
	$\bar{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
การวางแผน			
1. องค์กรได้พิจารณาความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม พันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามปัจจัยภายใน/ปัจจัยภายนอก และความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.952	0.804	มาก
2. มีขั้นตอนการปฏิบัติงานในการประเมินเพื่อกำหนดลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ	3.826	0.882	มาก
3. มีวิธีการในการระบุลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมและการประเมินมีความเหมาะสมกับองค์กร	4.154	0.781	มาก
รวม	3.977	0.692	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการวางแผน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.977, S.D. = 0.692) มีวิธีการในการระบุลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมและการประเมินมีความเหมาะสมกับองค์กร มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.154, S.D. = 0.781) รองลงมาได้แก่ องค์กรได้พิจารณาความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม พันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม ปัจจัยภายใน/ปัจจัยภายนอก และความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.952, S.D. = 0.804) และมีขั้นตอนการปฏิบัติงานในการประเมินเพื่อกำหนดลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.826, S.D. = 0.882) ตามลำดับ

ตารางที่ 2: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการดำเนินการ

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	**ระดับความคิดเห็น**		
	$\bar{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
การดำเนินการ			
1. องค์กรมีการจัดทำขั้นตอนและเกณฑ์การปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	4.126	0.748	มาก
2. มีข้อกำหนดสิ่งแวดล้อมสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างและงานบริการโดยมีการสื่อสารให้ผู้ขายรับทราบ	4.118	0.746	มาก
3. มีวิธีการที่บ่งชี้สถานการณ์ที่มีโอกาสเกิดเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินและอุบัติเหตุที่สามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	4.175	0.732	มาก
4. มีการตอบโต้กับเหตุการณ์ฉุกเฉินและอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นและป้องกันหรือลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม	4.132	0.794	มาก
5. มีการฝึกซ้อมการป้องกันแก้ไขเหตุฉุกเฉินเป็นระยะๆ	3.976	0.832	มาก
รวม	4.105	0.658	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการดำเนินการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.105, S.D. = 0.658) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีวิธีการที่บ่งชี้สถานการณ์ที่มีโอกาสเกิดเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินและอุบัติเหตุที่สามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.175, S.D. = 0.732) รองลงมาคือ มีการตอบโต้กับเหตุการณ์ฉุกเฉินและอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นและป้องกันหรือลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.132, S.D. = 0.794) ถัดมาคือ องค์กรมีการจัดทำขั้นตอนและเกณฑ์การปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.126, S.D. = 0.748) และมีข้อกำหนดสิ่งแวดล้อมสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างและงานบริการโดยมีการสื่อสารให้ผู้ขายรับทราบ ($\bar{X}$ = 4.118, S.D. = 0.746) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการฝึกซ้อมการป้องกันแก้ไขเหตุฉุกเฉินเป็นระยะๆ ($\bar{X}$ = 3.976, S.D. = 0.832) ตามลำดับ

ตารางที่ 3: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการประเมินสมรรถนะ

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	**ระดับความคิดเห็น**		
	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
การประเมินสมรรถนะ			
1. มีการเฝ้าติดตาม วัดวิเคราะห์ และประเมินสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	4.025	0.804	มาก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวัง ติดตามและวัดได้รับการสอบเทียบและบำรุงรักษา โดยมีเอกสารหลักฐานการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่ามีความเหมาะสมกับการใช้งาน	3.523	0.902	มาก
3. มีการดำเนินงานตรวจประเมินภายในตามระยะเวลาที่วางแผนไว้	3.784	0.842	มาก
4. ผู้บริหารองค์กรได้มีการทบทวนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการบริหารยังสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง	3.668	0.895	มาก
รวม	3.750	0.675	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการประเมินสมรรถนะ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.750, S.D. = 0.675) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการเฝ้าติดตาม วัดวิเคราะห์ และประเมินสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.025, S.D. = 0.804) รองลงมาคือ มีการดำเนินงานตรวจประเมินภายในตามระยะเวลาที่วางแผนไว้ ($\overline{X}$ = 3.784, S.D. = 0.842) ถัดมาคือ ผู้บริหารองค์กรได้มีการทบทวนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่กำหนด ($\overline{X}$ = 3.668, S.D. = 0.895) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวัง ติดตามและวัดได้รับการสอบเทียบและบำรุงรักษา ($\overline{X}$ = 3.523, S.D. = 0.902) ตามลำดับ

ตารางที่ 4: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการปรับปรุง

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	**ระดับความคิดเห็น**		
	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
การปรับปรุง			
1. มีการจัดทำวิธีปฏิบัติสำหรับการดำเนินการกับสิ่ง	4.072	0.864	มาก

ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้น หรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้น เพื่อที่จะดำเนินการแก้ไขและป้องกัน			
2. มีการแก้ไขตามแผนระยะเวลาที่กำหนดหลังจากพบเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา	4.025	0.782	มาก
3. องค์กรมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ของความเหมาะสม ความเพียงพอ และประสิทธิผลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อม	4.136	0.715	มาก
รวม	4.078	0.655	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ด้านการปรับปรุง พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.078, S.D. = 0.655) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์กรมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของความเหมาะสม ความเพียงพอ และประสิทธิผลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.136, S.D. = 0.715) รองลงมาคือ มีการจัดทำวิธีปฏิบัติสำหรับการดำเนินการกับสิ่งไม่สอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นเพื่อที่จะดำเนินการแก้ไขและป้องกัน ($\overline{X}$ = 4.072, S.D. = 0.864) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการแก้ไขตามแผนระยะเวลาที่กำหนดหลังจากพบเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา ($\overline{X}$ = 4.025, S.D. = 0.782) ตามลำดับ

ตารางที่ 5: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จของธุรกิจ (Success Business: SUC) ด้านการเงิน

ความสำเร็จของธุรกิจ	**ระดับความคิดเห็น**		
	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
ด้านการเงิน			
1. มีการบริหารการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและทำให้มีผลกำไรเพิ่มขึ้น	3.571	0.862	มาก
2. มีผลประกอบการกำไรเพิ่มขึ้นทุกปี	3.912	0.864	มาก
3. การบริหารจัดการทำให้มีรายได้และยอดขายเพิ่มขึ้น	3.915	0.835	มาก
4. การควบคุมต้นทุนของกิจการมีประสิทธิภาพ	3.894	0.812	มาก
5. มีเกณฑ์การจัดสรรรายได้และผลประโยชน์อย่างมีความเป็นธรรม	3.816	0.887	มาก
รวม	**3.822**	**0.695**	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จของธุรกิจ (Success Business: SUC) ด้านการเงิน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.822, S.D. = 0.695) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารจัดการ

ทำให้มีรายได้และยอดขายเพิ่มขึ้น ($\overline{X}$ = 3.915, S.D. = 0.835) รองลงมาคือ มีผลประกอบการกำไรเพิ่มขึ้นทุกปี ($\overline{X}$ = 3.912, S.D. = 0.864) ถัดมาคือ การควบคุมต้นทุนของกิจการมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 3.894, S.D. = 0.812) และมีเกณฑ์การจัดสรรรายได้และผลประโยชน์อย่างมีความเป็นธรรม ($\overline{X}$ = 3.816, S.D. = 0.887) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการบริหารการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและทำให้มีผลกำไรเพิ่มขึ้น ($\overline{X}$ = 3.571, S.D. = 0.862) ตามลำดับ

ตารางที่ 6: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จของธุรกิจ (Success Business: SUC) ด้านลูกค้า

ความสำเร็จของธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านลูกค้า			
1. ลูกค้ามีความพึงพอใจในสินค้าและบริการขององค์กรเพิ่มมากขึ้น	3.872	0.824	มาก
2. มีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น	3.824	0.795	มาก
3. มีการวางแผนทางการตลาดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกๆ ปี	2.885	1.243	ปานกลาง
4. หาช่องทางเพื่อกระจายสินค้าเข้าถึงลูกค้ารายใหม่ได้	3.535	1.012	มาก
5. มีการซื้อซ้ำจากลูกค้ารายเดิม และจงรักภักดีต่อผลิตภัณฑ์	3.625	1.127	มาก
6. ผลิตสินค้าได้ตามขนาดสินค้าและปริมาณที่ลูกค้าสั่งซื้อ	3.643	1.015	มาก
รวม	**3.564**	**0.842**	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จของธุรกิจ (Success Business: SUC) ด้านลูกค้า พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.564, S.D. = 0.842) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ลูกค้ามีความพึงพอใจในสินค้าและบริการขององค์กรเพิ่มมากขึ้น ($\overline{X}$ = 3.872, S.D. = 0.824) รองลงมาคือ มีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น ($\overline{X}$ = 3.824, S.D. = 0.795) ถัดมาคือ ผลิตสินค้าได้ตามขนาดสินค้าและปริมาณที่ลูกค้าสั่งซื้อ ($\overline{X}$ = 3.643, S.D. = 1.015) และมีการซื้อซ้ำจากลูกค้ารายเดิมและจงรักภักดีต่อผลิตภัณฑ์ ($\overline{X}$ = 3.625, S.D. = 1.127) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการวางแผนทางการตลาดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกๆ ปี ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.885, S.D. = 1.243) ตามลำดับ

ตารางที่ 7: ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจ

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	β (Standardized Coefficient)	t-value	Sig.
ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	ความสำเร็จด้านการเงิน	0.68	12.45	.000***
ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	ความสำเร็จด้านลูกค้า	0.59	10.32	.000***

R^2 (Financial) = 0.46 R^2 (Customer) = 0.38

F = 78.25, p < .001

หมายเหตุ: *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการเงิน (β = 0.68, p < .001) และด้านลูกค้า (β = 0.59, p < .001) แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจได้ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R^2) พบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จด้านการเงินได้ร้อยละ 46 และด้านลูกค้าได้ร้อยละ 38 แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของระบบดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จด้านการเงินมากกว่าด้านลูกค้า

ตารางที่ 8: สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ความสัมพันธ์	ผลการทดสอบ	สรุป
H1: ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงิน	ISO 14001 ⟶ ความสำเร็จด้านการเงิน	β = 0.68, p < .001	ยอมรับ
H2: ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านลูกค้า	ISO 14001 ⟶ ความสำเร็จด้านลูกค้า	β = 0.59, p < .001	ยอมรับ

ผลการวิเคราะห์พบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = 0.68, p < .001) แสดงให้เห็นว่าองค์กรที่มีการดำเนินงานตามมาตรฐาน ISO 14001 อย่างเป็นระบบสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากร ลดต้นทุนการดำเนินงาน และส่งผลให้ผลประกอบการของธุรกิจดีขึ้น และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มี

อิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = 0.59, p < .001) แสดงให้เห็นว่าองค์กรที่นำระบบดังกล่าวมาใช้สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า ส่งผลต่อความพึงพอใจ การซื้อซ้ำ และความภักดีของลูกค้า ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ มีรายละเอียดดังนี้

1. อิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงิน ผลการวิจัยพบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าองค์กรที่มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ลดต้นทุนการผลิต และปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานขององค์กร ส่งผลให้ผลประกอบการของธุรกิจมีแนวโน้มดีขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Arocena, Orcos และ Zouaghi (2021) เรื่อง “The Impact of ISO 14001 on Firm Environmental and Economic Performance” ที่พบว่าการนำระบบ ISO 14001 มาใช้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจขององค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Durak Uşar (2024) เรื่อง “Impact of ISO Certifications on Corporate Financial Performance” ซึ่งพบว่าการนำมาตรฐาน ISO มาใช้ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร ในขณะเดียวกัน ผลการศึกษานี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักชัย อรุณรัศมีเรือง (2562) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติกในประเทศไทย” ที่พบว่าการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการปรับปรุงกระบวนการผลิตอย่างเป็นระบบสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Heras-Saizarbitoria, Molina-Azorín และ Dick (2011) เรื่อง “ISO 14001 Certification and Financial Performance: Selection-effect versus Treatment-effect” ที่พบว่าการได้รับการรับรอง ISO 14001 ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อผลประกอบการทางการเงินขององค์กรเมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ เช่น ขนาดองค์กรและประเภทอุตสาหกรรม

2. อิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านลูกค้า ผลการวิจัยพบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านลูกค้า โดยองค์กรที่มีการดำเนินงานตามมาตรฐานดังกล่าวสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในสินค้าและบริการขององค์กร รวมทั้งเกิดการซื้อซ้ำและความภักดีต่อองค์กร ผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tarí, Molina-Azorín และ Heras (2012) เรื่อง “Benefits of the ISO 9001 and ISO 14001 Standards: A Literature Review” ที่พบว่าการนำระบบ ISO มาใช้สามารถช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของลูกค้าและเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Wong และ Chin (2007) ซึ่งพบว่าการพัฒนาระบบการจัดการและการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานขององค์กรสามารถช่วยเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้าและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา รัตนสุวรรณชาติ (2562) เรื่อง “นวัตกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติก” ที่พบว่าการพัฒนาการบริหารจัดการและการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานขององค์กรสามารถช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในด้านลูกค้า

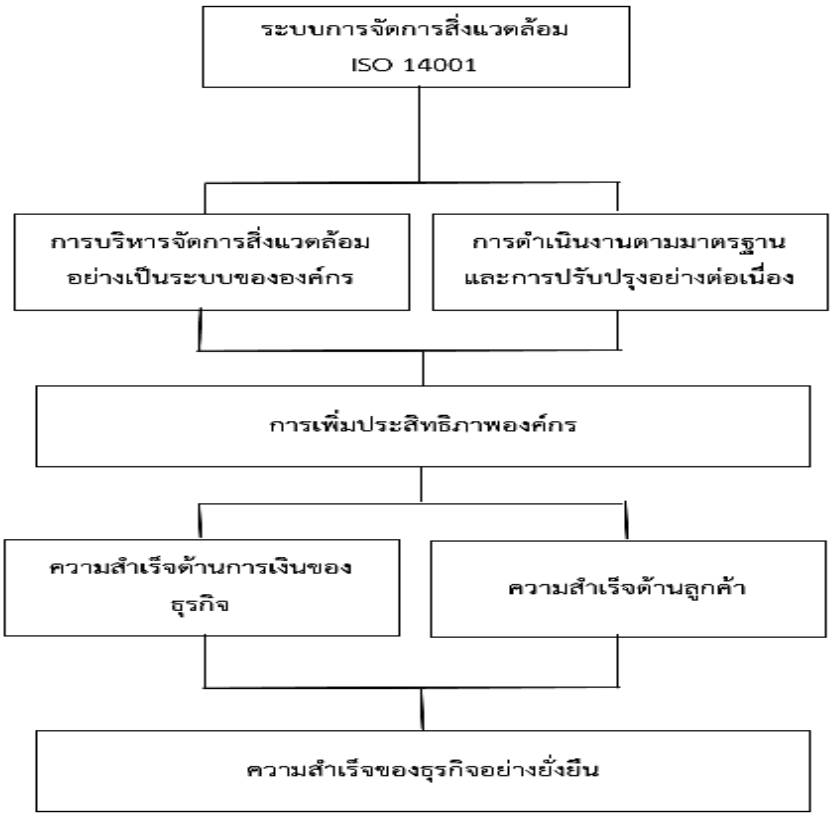
เมื่อเปรียบเทียบขนาดอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจ พบว่า ISO 14001 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการเงิน (β = 0.68) มากกว่าด้านลูกค้า (β = 0.59) แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์ของการนำระบบดังกล่าวมาใช้มีความชัดเจนในมิติภายในองค์กรมากกว่ามิติภายนอก ทั้งนี้เนื่องจากการปรับปรุงกระบวนการผลิต การลดของเสีย และการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร สามารถส่งผลโดยตรงต่อการลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไรขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร (Arocena et al., 2021) ในขณะที่ผลลัพธ์ด้านลูกค้าเป็นผลทางอ้อมที่ต้องอาศัยระยะเวลาและการสื่อสารทางการตลาดเพื่อให้ลูกค้ารับรู้ถึงคุณค่าของการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Tarí et al., 2012)

สรุป

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อความสำเร็จของธุรกิจด้านการเงินและด้านลูกค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ในหลายด้าน ได้แก่ การวางแผนด้านสิ่งแวดล้อม การดำเนินการตามมาตรฐาน การประเมินสมรรถนะของระบบ และการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าองค์กรมีการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าการดำเนินงานตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมีส่วนช่วยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการเงิน ซึ่งองค์กรมีแนวโน้มที่จะสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานของธุรกิจมีความมั่นคงและมีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกัน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมยังมีส่วนช่วยส่งเสริมความสำเร็จด้านลูกค้า โดยช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า เพิ่มความพึงพอใจในสินค้าและบริการ รวมถึงช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรในด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยสรุป การนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ สามารถช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ขององค์กร และมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจทั้งด้านการเงินและด้านลูกค้า ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 สามารถส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจผ่านกระบวนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ การดำเนินงานตามมาตรฐาน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร แสดงให้เห็นว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีบทบาทเป็นปัจจัยต้นทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจใน 2 มิติ ได้แก่ ด้านการเงิน และด้านลูกค้า ซึ่งทั้งสองมิติเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว

โดยความสำเร็จด้านการเงินสะท้อนถึงประสิทธิภาพภายในองค์กร ในขณะที่ความสำเร็จด้านลูกค้าสะท้อนถึงการยอมรับจากตลาดและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (Practical Recommendations)

1. ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ควรให้ความสำคัญกับการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 มาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในด้านการวางแผน การดำเนินงาน และการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและส่งเสริมความสำเร็จของธุรกิจทั้งด้านการเงินและด้านลูกค้า

2. องค์กรควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐาน ISO 14001 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้มากขึ้น เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ การให้คำปรึกษา หรือการสนับสนุนด้านนโยบาย เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานของอุตสาหกรรมและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในระดับสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป (Future Research Directions)

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเคมี หรืออุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมต่อความสำเร็จของธุรกิจในบริบทที่แตกต่างกัน

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจร่วมกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น นวัตกรรมขององค์กร ความสามารถในการแข่งขัน หรือการบริหารจัดการคุณภาพ เพื่อให้ได้มุมมองที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3. การวิจัยในอนาคตอาจใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการนำระบบ ISO 14001 ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กร

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2568). ข้อมูลทะเบียนธุรกิจในประเทศไทย. กระทรวงพาณิชย์.

นัยนา รัตนสุวรรณชาติ. (2562). นวัตกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติก. วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี. 15(1), 78–95.

ยุทธ กัลยวรรณ์. (2545). สถิติวิจัยทางสังคมศาสตร์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักชัย อรุณรัศมีเรือง. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติกในประเทศไทย. วารสารการจัดการธุรกิจ. 8(2), 45–60.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2568). รายงานวิเคราะห์อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

Arocena, P., Orcos, R., & Zouaghi, F. (2021). The impact of ISO 14001 on firm environmental and economic performance. Business strategy and the environment. 30(2), 955–967.

Durak Uşar, D. (2024). Impact of ISO certifications on corporate financial performance. Journal of Cleaner Production. 385, 135678.

Heras-Saizarbitoria, I., et al. (2011). ISO 14001 certification and financial performance: Selection-effect versus treatment-effect. Journal of Cleaner Production. 19(1), 1–12.

International Organization for Standardization. (2015). ISO 14001:2015 environmental management systems—requirements with guidance for use. ISO.

Muktiono, W. (2022). Environmental management systems and corporate sustainability performance. International Journal of Environmental Management. 28(4), 315–329.

Porter, M. E., & van der Linde, C. (1995). Toward a new conception of the environment-competitiveness relationship. Journal of Economic Perspectives. 9(4), 97–118. https://doi.org/10.1257/jep.9.4.97

Tarí, J. J., et al. (2012). Benefits of the ISO 9001 and ISO 14001 standards: A literature review. Journal of Industrial Engineering and Management. 5(2), 297–322. https://doi.org/10.3926/jiem.488

Wong, A., & Chin, K. (2007). Environmental management systems and organizational performance in manufacturing firms. International Journal of Production Economics. 110(1–2), 201–214. https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2007.02.012

Yamane, T. (1967). Statistics: An introductory analysis. 2nd ed. Harper & Row.